

Saurashtra University

Rajkot

New Syllabus
Sanskrit
(C.B.C.S)

Semester System
B.A. Sem. 1 to 6
Papers
Compulsory
&
1 to 22

Effect From. June 2015-16

સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી- રાજકોટ.

યુ.જી.સી. ન્યુ.દિલ્હીના ચેરમેનશ્રીના પત્રાંક : F,1.2 2008 (XI Plan) Dt. 31-1-2008 ની ભલામણ અનુસાર B.A (Sanskrit) Sem. 1 to 6 એક્સ્ટર્નલ તથા રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે શૈક્ષણિક વર્ષ : ૨૦૧૫-૧૬ થી અમલમાં આવનાર(CBCS) પદ્ધતિ મુજબ અભ્યાસક્રમ.

Course for B.A. CBCS Programme Sem-1 to 6 Sanskrit		
<u>B.A. CBCS Semester -1</u>		Marks
Compulsory	ભાસરચિત : પંચરાત્ર	70
Paper. 1(A)	મહાભારત-સભાપર્વ	70
Paper. 1(B) (વૈકલ્પિક)	મહાભારત-શકુન્તલોપાખ્યાન	70
Paper. 2(A)	સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઈતિહાસ	70
Paper. 2(B) (વૈકલ્પિક)	આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્ય-નિયત	70
<u>B.A. CBCS Semester -2</u>		
Compulsory	ભર્તૃહરિકૃત-નીતિશતક	70
Paper. 3(A)	રામાયણ બાલકાંડ (નિયત અંશ)	70
Paper. 3(B) (વૈકલ્પિક)	મહાભારત-રામોપાખ્યાન	70
Paper. 4 (A)	હિતોપદેશ-મિત્રલાભ	70
Paper. 4 (B) (વૈકલ્પિક)	પંચતંત્ર-મિત્રભેદ (નિયત કથાઓ)	70
<u>B.A. CBCS Semester -3</u>		
Paper. 5 (A)	નાટ્ય : કાલિદાસકૃત વિક્રમોવશીય	70
Paper. 5 (B) (વૈકલ્પિક)	નાટ્ય : ભાસકૃત પ્રતિજ્ઞાયૌગન્ધરાયણ	70
Paper. 6 (A)	મમ્મટકૃત- કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૧ અને ૧૦)	70
Paper. 6 (B) (વૈકલ્પિક)	ભામહકૃત- કાવ્યાલંકાર (પરિચ્છેદ-૧ અને ૨)	70
Paper. 07 (મુખ્ય)	વૈદિક સાહિત્ય	70
<u>B.A. CBCS Semester -4</u>		
Paper. 8 (A)	મહાકાવ્ય : સૌન્દરનન્દ સર્ગ-૩-૪	70
Paper. 8 (B) (વૈકલ્પિક)	મહાકાવ્ય : કુમારસંભવ સર્ગ-૫	70
Paper. 9 (A)	મમ્મટાર્યકૃત કાવ્યાપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦)	70
Paper. 9 (B) (વૈકલ્પિક)	રામચંદ્ર-ગુણચંદ્રકૃત : નાટ્યદર્પણ (નિયતભાગ)	70
Paper. 10(મુખ્ય)	વૈદિક સાહિત્ય	70
<u>B.A. CBCS Semester -5</u>		
Paper. 11	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી (નિયત અંશ)	70
Paper. 12	ભાષાવિજ્ઞાન	70
Paper. 13	ધર્મશાસ્ત્ર : મનુસ્મૃતિ અધ્યાય-૭	70
Paper. 14	શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા અધ્યાય-૧થી૯	70
Paper. 15	સંસ્કૃત ભાષા અને સાહિત્ય	70
Paper. 16(A)	સાહિત્યિક નિબંધો	70
Paper. 16 (B) (વૈકલ્પિક)	વ્યાકરણ	70

B.A. CBCS Semester -6		
Paper. 17	સાંખ્યકારિકા	70
Paper. 18	ભાષાવિજ્ઞાન	70
Paper. 19	અર્થશાસ્ત્ર : અધિકરણ-૧	70
Paper. 20	શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા-અધ્યાય. ૧૦ થી ૧૮	70
Paper. 21	સંસ્કૃતભાષા અને સાહિત્ય	70
Paper. 22 (A)	શાસ્ત્રીય નિબંધો	70
Paper. 22 (B) (વૈકલ્પિક)	વ્યાકરણ	70

**B.A. (Sanskrit) Sem-1
Paper Compulsory**

	ભાસરચિત : પંચરાત્ર	Marks
Unit-1	કવિ અને કૃતિઓ પરિચય	20
Unit-2	ભાસવિરચિત-પંચરાત્ર-અંક ૧ અને ૨	25
Unit-3	ભાસવિચચિત-પંચરાત્ર-અંક ૩	25
		70

Reference Books.

- (૧) પञ्चरात्रम् , સં ગંગાસાગર રાય, ચોખમ્બા સંસ્કૃત સંસ્થાન। વારાણસી, ૧૯૯૬
- (૨) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય – ડૉ. તપસ્વી નાન્દી, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય તૃતીય આવૃત્તિ ૧૯૯૬
- (૩) મહાકવિભાસ – ડૉ. ઊર્મિ શાહ , ડિવાઈન પબ્લિકેશન – પ્રથમ આવૃત્તિ ૨૦૦૭ અમદાવાદ.
- (૪) સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઈતિહાસ – પ્રો. જીતેન્દ્ર દેસાઈ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન , પાંચમી આવૃત્તિ – ૨૦૦૮.
- (૫) ભાસ કે નાટક – સ્વ પં ચંદ્રશેખરુપાધ્યાય, અનિલકુમાર ઉપાધ્યાય, ભાગ – ૧, પ્રથમ સંસ્કરણ – ૨૦૦૧ , નાગ પબ્લિશર્સ ચિલ્કી।

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો યુનિટ-૧,૨,૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
4A	શ્લોકોનુ અનુવાદ (ચાર માંથી બે)	08
4B	સંદર્ભ સમજૂતિ (ચાર માંથી બે)	08
5	ટુંકનોંધો (ચાર માંથી બે)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-1
Paper No.1 (A)

	મહાભારત-સભાપર્વ	Marks
Unit-1	મહાભારતનો પરિચય, મહાભારતની વિકાસયાત્રા, મહાભારતનું સાહિત્યિક સ્વરૂપ, સમીક્ષાત્મક સંસ્કરણ.	20
Unit-2	મહાભારત-સભાપર્વ અધ્યાય-૧,૫,૧૬ થી ૧૮	25
Unit-3	મહાભારત - સભાપર્વ અધ્યાય-૩૩ થી ૩૭ તથા ૪૩ થી ૪૫	25
		70

Reference Books.

(૧) મહાકવિ વ્યાસ - ડૉ.શાંતિકુમાર પંડ્યા, ડિવાઈન પબ્લિકેશન - અમદાવાદ

(૨) મહાભારત કા કાવ્ય સૌદર્ય - સરલાદીક્ષિત

(૩) મહાભારતકાલીન સમાજ, સુખમય મટ્ટાચાર્ય - લોકભારતી પ્રકાશન, ઇલહાબાદ

(૪) મહાભારત-સભાપર્વ-સં.દામોદર સાત વલેકર - પારડી

(૫) મહાભારત-સભાપર્વ-(મૂળ અને અનુ.), ડૉ.વસંત પરીખ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ-સં. ૧૯૯૬

(૬) સભાપર્વ- પ્રિ.સી.એલ.શાસ્ત્રી વગેરે..

સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર-અમદાવાદ પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૮૫

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો યુનિટ ૧,૨,૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
4A	આવશ્યક સમજૂતિ સાથે શ્લોકોનું ભાષાંતર.	08
4B	વિવરણાત્મક નોંધો (ચાર માંથી બે)	08
5	ટૂંકનોંધ લખો. (ચાર માંથી બે)	14

**B.A. (Sanskrit) Sem-1
Paper No.1 (B) (वैकल्पिक)**

	महाभारत – शकुन्तलोपाख्यान	Marks
Unit-1	महाभारतનો परिचय, महाभारतनी विकासयात्रा, महाभारतनां आख्यानों, टुंकनोध	20
Unit-2	शकुन्तलोपाख्यान-अनुवाद, समीक्षात्मक प्रश्नो तथा टुंकनोध	25
Unit-3	शकुन्तलोपाख्यान-अनुवाद, समीक्षात्मक प्रश्नो तथा टुंकनोध	25
		70

Reference Books.

- (१) वैदिक आख्यानों, डॉ. आर.ऐन.काथड, सौराष्ट्र युनिवर्सिटी, राजकोट, वर्ष-२०११
- (२) महाकवि व्यास, डॉ.शान्तिकुमार पंडया, डिवाईन पब्लिकेशन्स, अमदावाद, डिवाईन प्रथम आवृति-२००७
- (३) महाभारत - शकुन्तलोपाख्यान, पाश्व पब्लिकेशन, अमदावाद २०१२
- (४) महाभारत-आदिपर्वणि-सम्भवपर्व (शकुन्तलोपाख्यान अध्याय ६८-७४) सरस्वती पुस्तक भंडार, अमदावाद १९९६

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो युनिट १,२,३ मांथी)	20
2	जनरल प्रश्ननां अथवामां जनरल प्रश्न	10
3	जनरल प्रश्ननां अथवामां जनरल प्रश्न	10
4A	श्लोकोनुं आवश्यक नोध साथे लाभांतर (चारमांथी बे)	08
4B	शब्दनोध (चारमांथी बे)	08
5	टुंकनोधो (चारमांथी बे)	14

**B.A. (Sanskrit) Sem-1
Paper No.2 (A)**

	સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ	Marks
Unit-1	સંસ્કૃત કાવ્ય, નાટ્ય અને ગદ્ય વિશે નીચેનાં વિષયો—ઉત્પત્તિ અને વિકાસ—લક્ષણો—તેમના ઘડતરમાં તત્કાલીન પરિબળોનો ફાળો	20
Unit-2	સંસ્કૃત મહાકવિઓનો પરિચય નીચેના કવિઓ, તેમનો સમય અને કૃતિઓનો પરિચય કાલીદાસ, અશ્વઘોસ, ભારથિ, માઘ, શ્રી હર્ષ, જગન્નાથ અને ભર્તૃહરિ	25
Unit-3	સંસ્કૃત નાટ્યકારો અને ગદ્યકારોનો પરિચય ભાસ, કવિદાસ, ભવભૂતિ, વિશાખદન્ત, ભટ્ટ નારાયણ, શૂદ્રક, બાણભટ્ટ સુભંધુ અને દંડી	25
		70

Reference Books.

- (૧) સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, બલદેવ ઉપાધ્યાય, શારદા મન્દિર વારાણસી, ૧૯૬૦
- (૨) સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, વાચસ્પતિ ગૌરોલા, ચોખમ્બા વિદ્યાભજન, વારાણસી, ૧૯૬૦
- (૩) A Concise History of Classical Sanskrit Literature, Gaurinath Shastri, Motilal Banarasi Dass, Delhi, 1974
- (૪) મહાકવિ ભાસ, નેમિચન્દ્ર શાસ્ત્રી, મધ્યપ્રદેશ હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, મોપાલ પ્રકાશન, મેરઠ ૧૯૬૫
- (૫) પ્રાચીન ભારતીય સાહિત્ય કી સાંસ્કૃતિક ભુમિકા, રમાત્મા શાસ્ત્રી, મીનાક્ષી પ્રકાશન
- (૬) સંસ્કૃત સાહિત્ય કા વિશદ ઇતિહાસ, પુષ્પા ગુપ્તા, ઈસ્ટર્ન બુક લિંકર્સ, દિલ્હી ૧૯૯૮
- (૧૧) સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચયત્મક ઇતિહાસ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ.

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો)	20
2	જનરલ પ્રશ્નનાં અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નનાં અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન.	10
4A	ટૂંકનોંધ (બે માંથી એક)	08
4B	ટૂંકનોંધ (બે માંથી એક)	08
5	ટૂંકનોંધ (ચાર માંથી બે)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-1
Paper No.2 (B) (वैकल्पिक)

	आधुनिक संस्कृत साहित्य-निर्घत भाग	Marks
Unit-1	आधुनिक संस्कृत नवलकथा(ई.स. १८०१ पछीथी) नो उद्भव अने विकास	20
Unit-2	आधुनिक संस्कृत नाट्यकारो अने तेनां नाटकोनो परीचय (१) रमापति उपाध्याय—(१) रुकमणी परीचय (२) वैकटेश्वर (१) सभापतिविलास,(२)राधवानंद,(३)नीला परिचय (३) रामपाशिवाड (१)सीताराघवम् (४) शंकरलाल माडेश्वर लड्ड (१)सावित्रीचरितम्, (२)ध्रुवाभ्युदयम्, (३) भद्रायुर्विजयम् (४)गोरक्षाभ्युदयम्, (५)श्री कृष्णचन्द्राभ्युदयम्,(६)अमरमार्कण्डेयम् (५) मुलशंकर माडेश्वरलाल याज्ञिक (१) प्रतापविजयम्, (२) संयोगितास्वयंवर (३) छत्रपतिसाम्राज्यम्	25
Unit-3	अंबिकादत व्यास कृत 'शिवराज विजय' (प्रथम विराम— प्रथम निश्वास)—(अनुवाद तथा संदर्भो अपेक्षित नथी) अंबिकादत व्यासनुं जवन, व्यक्तित्व, कृतिओ, 'शिवराज विजय' नी आधार साभ्रश्री, साडीत्य स्वरूप, शिवराज विजय शीर्षक, अंबिकादत व्यासनी शैली, शिवराज विजयमां समाज दर्शन, पात्रा लेखन.	25
		70

Reference Books.

- (१) आधुनिक संस्कृत साहित्यनो इतिहास, डॉ.डर्षदेव माधव, पार्श्व पब्लिकेशन अमदावाड
- (२) आधुनिक संस्कृत साहित्यनो इतिहास, सरस्वती पुस्तक भंडार, अमदावाड
- (३) शिवराज विजय: (प्रथम विराम— प्रथम निश्वास), पार्श्व पब्लिकेशन अमदावाड, २००५
- (४) शिवराज विजय: सरस्वती पुस्तक भंडार, अमदावाड, २००५
- (५) आधुनिक संस्कृत साहित्यनो इतिहास, डॉ श्रीधर भास्कर वर्डोकर
- (६) गुजरातना संस्कृत नाट्यकारो, डॉ.वासुदेव पाठक, युनिवर्सिटीग्रथनिर्माशोर्ड,
अमदावाड, १९९६ क्रम नं. १०७७
- (७) आधुनिक संस्कृत साहित्यश्री, सं.डॉ.राधावल्लभ त्रिपाठी एवं रमाकान्त पाण्डे (रामजी उपाध्याय
अभिनन्दन ग्रन्थ), प्रतिभा प्रकाशन, न्यु दिल्ली

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो युनिट १,२,३ मांथी)	20
2	जनरल प्रश्ननां अथवामां जनरल प्रश्न	10
3	जनरल प्रश्ननां अथवामां जनरल प्रश्न	10
4A	टुंकोधो (बे मांथी अक)	08
4B	टुंकोधो (बे मांथी अक)	08
5	विवेचनात्मक टुंकोधो (चार मांथी बे)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-2
Paper: (Sanskrit Compulsory)

	ભર્તૃહરિકૃત – નીતિશતક	Marks
Unit-1	ભર્તૃહરિનું જીવન, કવન, સમય, તથા કૃતિઓ નીતિશતકનું સાહિત્યિક સ્વરૂપની દષ્ટિએ મૂલ્યાકન	20
Unit-2	ભર્તૃહરિ-નીતિશતક-શ્લોક-૧ થી ૫૦	25
Unit-3	ભર્તૃહરિ- નીતિશતક-શ્લોક-૫૧ થી ૧૦૧	25
		70

Reference Books.

(૧) ભર્તૃહરિ વિરચિત-નીતિશતક

—સી. જમનાદાસની કંપની— અમદાવાદ છઠ્ઠી આવૃત્તિ—૨૦૦૬—૨૦૦૭

(૨) ભર્તૃહરિ વિરચિત-નીતિશતક

અનુ. સંપાદક મનુસુખલાલ સાવલીયા, પ્રનિષ્ઠ પ્રકાશન—રાજકોટ—તૃતીય આવૃત્તિ, ૨૦૦૧

(૩) ભર્તૃહરિશતકત્રયમ્, ગોપીનાથ પુરોહિત. નાગ પબ્લિશર્સ- દિલ્લી.

(૪) સંસ્કૃત કવિતાકી લોકધર્મી પરંપરા

—રાધાવલ્લભ ત્રિપાઠી, રામકૃષ્ણ પ્રકાશન, વિદિશા—૧૯૯૯

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો— યુનિટ— ૧, ૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નનાં અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નનાં અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
4A	શ્લોકોનો અનુવાદ (ચાર માંથી બે)	08
4B	સંદર્ભ સમજૂતિ (ચાર માંથી બે)	08
5	ટૂંકનોંધો (ચાર માંથી બે)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-2
Paper No.3 (A)

	રામાયણ બાલકાંડ (નિયત અંશ)	Marks
Unit-1	– વાલ્મીકિ કૃત રામયણનો પરિચય / વાલ્મીકિ વન, કવન, સમય (આદિકવિ વાલ્મીકિ) : – રામકથાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ/ રામાયણકાલીન સમાજ/ – વાલ્મીકિની કાવ્યશૈલી – રામાયણનું આર્ષ મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન/– રામાયણની ઐતિહાસિકતા	20
Unit-2	– બાલકાંડ સર્ગ (નિયત સર્ગ)/ ભાષાંતર તથા શબ્દનોંધ/– બાલકાંડ નિયત સર્ગ અન્તર્ગત પ્રશ્નો – બાલકાંડ નિયત સર્ગ અન્તર્ગત ટૂંકનોંધ સર્ગ: ૫, ૧૫, ૨૦, ૨૧	25
Unit-3	– બાલકાંડ સર્ગ (નિયત સર્ગ)/ :: ભાષાંતર તથા શબ્દનોંધ/– બાલકાંડ નિયત સર્ગ અન્તર્ગત પ્રશ્નો : સર્ગ ૧, ૨, ૫, ૭ – બાલકાંડ નિયત સર્ગ અન્તર્ગત ટૂંકનોંધ/ રામાયણ-બાલકાંડ –નિયત સર્ગ અન્તર્ગત મહત્વની ટૂંકનોંધ: (૧) વાલ્મીકિને નારદમુનિએ સંભળાવેલું સંક્ષિપ્ત રામચરિત્ર (સર્ગ-૧) (૨) દશરથે કરેલું સુરક્ષિત અયોધ્યાપુરીનું વર્ણન. (સર્ગ-૫) (૩) રાજમંત્રીઓના ગુણ અને નીતિનું વર્ણન. (સર્ગ-૭) (૪) દશરથ દ્વારા અશ્વમેધયજ્ઞનું અનુષ્ઠાન. (૫) ઋષ્યશૃંગ દ્વારા દશરથનો પુત્રેષ્ટિ યજ્ઞ. (સર્ગ-૧૫) (૬) વિશ્વામિત્રના ક્રોધપૂર્ણ વચનો. (સર્ગ-૨૦-૨૧)	25
		70

Refer ence Books.

- (૧) રામકથા-ઉત્પત્તિ ઓર વિકાસ । -ડૉ.ફાધર કામિલ બુલ્કે, હિન્દી પરિષદ પ્રકાશન, તૃતીય સંશોધિત સંસ્કરણ, પ્રયાગ વિશ્વ વિદ્યાલય, ઇ. ૧૯૭૨
- (૨) રામાયણ મીમાંસા ।-સ્વામી કરપાત્રીજી, પ્રકાશક, સંતશરણ વંદાતી, ધર્મ સંચ શિક્ષા મંડલ, વારાણસી, પ્રથમ સંસ્કરણ, સં ૨૦૩૪
- (૩) વાલ્મીકિ પ્રણિત-શ્રી રામાયણ મહાકાવ્ય- બાલકાણ્ડ કી સમાલોચના-લેખક શ્રીપાદ દામોદર સાતવલેકરજી, પ્રકા.- વસંત શ્રીપાદ સાતવલેકર સ્વાધ્યાય મંડલ, પારડી, સુરત, પ્રથમ સંસ્કરણ-૨૦૧૧
- (૪) વાલ્મીકિ રામાયણ, બાલકાણ્ડ । -એમ.એસ.યુનિવર્સિટી, બડૌદા ।
- (૫) આદિકવિ વાલ્મીકિ । રાધાવલ્લભ ત્રિપાઠી, સંસ્કૃત પરિષદ, સાગર ।
- (૬) The Ramayana Tradition in Asia- Dr. V.Raghavan, Pub. Sathitya Academy Delhi-1980
- (૭) The Ramayana (English Translation - M.L. Seni, Calcutta, 1976
- (૮) Ramayana -By C.Rajagopalachari, General Edi; K.M. Munshi ,R.R,Diwakar Bharatiya Vidhya Bhavan-1957, Bombay
- (૯) ‘રામાયણ’ બાલકાંડ (પ્રથમ ખંડ) ગુજરાતી અનુવાદ, અનુ. દ્વારકાદાસ ભટ્ટ, સંપા. જયેશ રાવલ, ગીતાપ્રેસ ગોરખપુર, પ્રથમ સંસ્કરણ, સં. ૨૦૬૭
- (૧૦) ‘વાલ્મીકિ રામાયણ’ ગુજરાતી અનુવાદ, ભાગ-૧, સસ્તુ સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલાય-અમદાવાદ.
- (૧૧) ‘વાલ્મીકિ રામાયણ’ - ચી.ના. પટેલ, નીલકંઠ પાર્ક, નવરંપુરા, પ્રથમાવૃત્તિ, ૧૯૮૨, અમદાવાદ
- (૧૨) ‘મહાકવિ વાલ્મીકિ’-પ્રા. જ્યાનંદભાઈ દવે, સંપા. ગૌતમભાઈ પટેલ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ, પ્રથમાવૃત્તિ-૧૯૮૩

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં પાત્રાલેખન	10
4A	ચારમાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનો અનુવાદ, આવશ્યક સમજૂતિ	08
4B	ચારમાંથી કોઈપણ બે નોંધ	08
5	ચારમાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ	14

B.A. (Sanskrit) Sem-2
Paper No. 03- (B) (વૈકલ્પિક)

	મહાભારત-રામોપાખ્યાન	Marks
Unit-1	મહાભારતનો સ્વરૂપ વિચાર, મહાભારતનો રચનાકાળ, મહાભારતકાલીન સમાજજીવન	20
Unit-2	રામોપાખ્યાન-અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	25
Unit-3	રામોપાખ્યાન - અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	25
		70

Reference Books.

- (૧) મહાકવિ વ્યાસ, ડૉ.શાન્તિકુમાર પંડયા, ડિવાઈન પબ્લિકેશન્સ, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ- ૨૦૦૭
- (૨) રામોપાખ્યાન - (મહાભારતના વનપર્વોત્તરગત રામોપાખ્યાન) પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
- (૩) વૈદિક આખ્યાનો - ડૉ. આર.એન. કાથડ, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, રાજકોટ, ૨૦૧૧

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો- યુનિટ- ૧, ૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ના	10
4	શ્લોકોનું આવશ્યક સમજૂતિ સાથે ભાષાંતર (૬ માંથી૩)	16
5	વિવેચનાત્મક નોંધ (ચારમાંથી-બે)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-2
Paper No.04 (A)

	હિતોપદેશ-મિત્રલાભ	Marks
Unit-1	ભારતીય કથા સાહિત્ય, પ્રાણીકથાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, પ્રાણીકથાનું સ્વરૂપ, ગ્રંથકારનો પરિચય.	20
Unit-2	હિતોપદેશ- મિત્રલાભ.	25
Unit-3	હિતોપદેશ – મિત્રલાભ.	25
		70

Reference Books.

- (૧) સંસ્કૃત સાહિત્ય મેં નીતિકથા કા ઉદ્ગમ ઇવં વિકાસ, ડૉ. પ્રભાકર નારાયણ કવઠેકર, ચોખમ્બા પ્રકાશન, વારાણાસી ।
- (૨) હિતોપદેશ મિત્રલાભ: સં.પ્રા. સુરેજ જ.દવે., સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર-અમદાવાદ
- (૩) Hitopadesa of Narayana Pandita -Nirnaya Sagar, Bombay-1949
- (૪) શુકનીતિમાં રાજનૈતિક વિચારધારા, ડૉ. એલ.એમ. પાનસેરીયા, પ્રકા. સૌરાષ્ટ્ર યુનિ. રાજકોટ. – ૨૦૦૧, ISBN 978-81-926174-0-4

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો- યુનિટ- ૧,૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
4A	ગદ્યખંડોનો અનુવાદ (ત્રણમાંથી બે)	08
4B	સંદર્ભ સમજૂતિ (ચારમાંથી બે)	08
5	ટૂંકનોંધો (ચારમાંથી બે)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-2
Paper No.04-(B) (वैकल्पिक)

	पंचतंत्र-मित्रभेद (नियत कथाओ)	Marks
Unit-1	भारतीय कथासाहित्य, प्राणीकथानो उद्भव अने विकास, ग्रंथ अने ग्रंथकारनो परिचय, पंचतंत्रनो रचनाकाण	20
Unit-2	पंचतंत्र-मित्रभेदनी नियत कथाओ. कीलोत्पाटिवानरकथा, गोमायु-शृगालकथा, दन्तिक-गोरम्भयोः कथा, वायसदम्पती-कृष्णसर्पकथा, बक-कर्कटयोः कथा अनुवाद. संदर्भ, टूंकनोध अने सामान्य प्रश्नो	25
Unit-3	पंचतंत्र-मित्रभेदनी नियत कथाओ सिंह-शशक कथा, मन्दविसर्पिणी-मत्कुणकथा, चण्डरखशृगालकथा(ककुददुमकथा), उष्ट्र-काकादिकथा- (मदोत्कटसिंहकथा) अनुवाद, संदर्भ, टूंकनोध अने सामान्य प्रश्नो	25
		70

Reference Books.

- (१) संस्कृत साहित्य में नीतिकथा का उद्गम एवं विकास, डॉ. प्रभाकर नारायण कवठेकर, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
- (२) श्री विष्णुशर्माप्रणीत- पञ्चतन्त्रम्, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी-२००२ ई.
- (३) पञ्चतन्त्रे मित्रभेदः (नियतकथाओ)
सं. सुरेश ज. दवे, सरस्वती पुस्तकालय, अमदावाद-१
- (३) शुक्नीतिमां राजनैतिक- विचारधारा- डॉ. अेल. अेम. पानसेरीया, प्रका. सौराष्ट्र, युनि. राजकोट.-२०११

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो- युनिट- १,२ अने ३ मांथी)	20
2	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
3	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
4A	गद्यभंडनुं भाषांतर (त्रयमांथी बे)	08
4B	संदर्भ समजूति (चारमांथी बे)	08
5	टूंकनोध (चारमांथी बे)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-3
Paper No.05 (A)

	નાટ્ય : કાલિદાસકૃત- વિક્રમોર્વશીય	Marks
Unit-1	(૧) વિક્રમોર્વશીય- મહાકવિ કાલિદાસ (૨) કાલિદાસનું જીવન, કૃતિઓ, સમય, (૩) વિક્રમોર્વશીય-મૂળસ્રોત. (૪) કાલિદાસની નાટ્યશૈલી, નાટ્યકલા તત્કાલીન સામાજિક સ્થિતિ.	20
Unit-2	(૧) વિક્રમોર્વશીય અંક-૧ થી ૩	25
Unit-3	(૧) વિક્રમોર્વશીય- અંક ૪ થી ૫	25
		70

Reference Books.

- (૧) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય - ડૉ. તપસ્વી નાન્દી, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય તૃતીય આવૃત્તિ ૧૯૯૬
- (૨) સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. જીતેન્દ્ર દેસાઈ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન - પાંચમી આવૃત્તિ - ૨૦૦૯.
- (૩) સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, બલદેવ ઉપાધ્યાય, શારદા મન્દિર વારાણસી, ૧૯૬૦
- (૪) A Concise History of Classical Sanskrit Literature, Gaurinath Shastri, Motilal Banarasidass, Delhi, 1974

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો)	20
2	જનરલ પ્રશ્નનાં અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નનાં અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન.	10
4A	શ્લોકોકાનુંવાદ (ચાર માંથી બે)	08
4B	સંદર્ભ સમજૂતિ (ચાર માંથી બે)	08
5	ટૂંકનોંધ (ચાર માંથી બે)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-3
Paper No.05-(B) (वैकल्पिक)

	नाट्य : भासकृत – प्रतिज्ञायौगन्धरायण	Marks
Unit-1	– भासनुं जवन, कृतिओ, समय, भास, समस्या, – प्रतिज्ञायौगन्धरायणुं मूलस्रोत– भासनी नाट्यकला शैली – तत्कालीन सामाजिक स्थिति	20
Unit-2	भासकृत प्रतिज्ञायौगन्धरायण अंक १ थी ३	25
Unit-3	भासकृत – प्रतिज्ञायौगन्धरायण अंक ४ थी ५	25
		70
Reference Books.		
(१) संस्कृत नाटकोनो परियय – डॉ. तपस्वी नान्दी, युनि. ग्रंथनिर्माण बोर्ड, गुजरात राज्य तृतीय आवृत्ति १९९९		
(२) महाकविभास – डॉ. ठीमि शाह, डिवायन पब्लिकेशन – प्रथम आवृत्ति २००७ अमदावाद.		
(३) भास के नाटक – स्व पं चन्द्रशेखरउपाध्याय, अनिलकुमार उपाध्याय, भाग – १, प्रथम संस्करण – २००१, नाग पब्लिशर्स चिल्की।		
Format of Question Paper		
Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (उपर्युक्त त्रयेय युनिटमांथी पूछवा.)	20
2	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
3	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
4A	श्लोकोनो अनुवाद (यार मांथी बे)	08
4B	संदर्भ समजूति (यार मांथी बे)	08
5	टूकनोध (यारमांथी बे)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-3
Paper No.6- (A)

	મમ્મટકૃત કાવ્યપ્રકાશ – (ઉલ્લાસ-૧ અને ૧૦)	Marks
Unit-1	મમ્મટનું જીવન –કૃતિઓ–સમય, કાવ્યપ્રકાશનું દ્વિકર્તૃત્વ સાહિત્યશાસ્ત્રના સિદ્ધાન્તો, મમ્મટની વિદ્વતા.	20
Unit-2	કાવ્યપ્રકાશ– ઉલ્લાસ-૧	25
Unit-3	કાવ્યપ્રકાશ–ઉલ્લાસ-૧૦ (૧) ઉપમા (પૂર્ણોપમા) (૨) ઉત્પ્રેક્ષા (૩) રૂપક (૪) અપહ્નુતિ, (૫) શ્લેષ (૬) પ્રતિવસ્તૂમા (૭) દષ્ટાંત (૮) દીપક (૯) તુલ્યયોગિતા(૧૦) વ્યતિરેક કુલ– ૧૦ અલંકારો	25
		70

- (૧) કાવ્યપ્રકાશ: આચાર્યમમ્મટ: સં. શાસ્ત્રી અને પંડ્યા–સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર–અમદાવાદ
- (૨) આચાર્ય મમ્મટવિરચિત–કાવ્યપ્રકાશ : (ઉલ્લાસ–૧,૨ અને ૧૦) સં. ડૉ.ગૌતમ વી.પટેલ, પ્રિ.એચ.જી.દેસાઈ વગેરે.... સી.જમનાદાસની કંપની અમદાવાદ– તૃતીય આ.૧૯૯૪–૯૫
- (૩) કાવ્યપ્રકાશ : સંપા. રેવાપ્રસાદ દ્વિવેદી, પ્રકા. કાશીહિન્દુવિશ્વવિદ્યાલય– વારાણસી, પ્રથમસંસ્કરણ–૧૯૮૧
- (૪) History of Sanskrit Poetics. 5 P.V. Kane. MLBL.
- (૫) કાવ્ય લક્ષણ અને પ્રયોજન વિભાવના, ડૉ. આર.એન.કાથડ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ–૨૦૧૦
- (૬) સંસ્કૃત શાસ્ત્રો કા ઇતિહાસ, આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય ।
- (૭) કાવ્યાપ્રકાશ, ડૉ. સત્યવ્રત સિંહ, ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન–વારાણસી–૧૯૫૫
- (૮) કાવ્યપ્રકાશ, આચાર્ય વિરેશ્વર, જ્ઞાન મળડલ વારાણસી–૧૯૬૦
- (૯) કાવ્યપ્રકાશ, શ્રીનિવાસશાસ્ત્રી, સાહિત્ય ભણ્ડાર–મેરઠ
- (૧૦) સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં કાવ્યોત્પત્તિ, ડૉ. આર.એન.કાથડ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ–૨૦૧૧

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો. યુનિટ–૧,૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન (યુનિટ, ૧,૨)	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન (યુનિટ, ૧,૨)	10
4A	અલંકારો લક્ષણો–ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (ચાર માંથી બે) (યુ.૩)	08
4B	કારણો આપી અલંકારો સમજાવો. (ચારમાંથી બે– યુનિટ–૩)	08
5	સવિસ્તાર સમજાવો. (ચારમાંથી–બે– યુનિટ–૧,૨)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-3
Paper No.06-(B) (વૈકલ્પિક)

	ભામહકૃત-કાવ્યાલંકાર (પરિચ્છેદ-૧,૨)	Marks
Unit-1	અલંકારશાસ્ત્રમાં ભામહનું સ્થાન અને પ્રદાન	20
Unit-2	કાવ્યાલંકાર પરિચ્છેદ-૧	25
Unit-3	કાવ્યાલંકાર – પરિચ્છેદ-૨	25
		70

Reference Books.

- (૧) આચાર્ય ભામહ વિરચિત કાવ્યાલંકાર, ભાષ્ય દેવેન્દ્રનાથ શર્મા, બિહાર રાષ્ટ્રભાષા પરિષદ, પટના-દ્વિતીય સંસ્કરણ
- (૨) કાવ્યાલંકાર - ભામહ-, સં. ડૉ. રમેશ મ. શુક્લ, પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ, ૧૯૯૧
- (૩) કાવ્યાલંકાર અને પ્રયોજન વિભાવના, ડૉ.આર.એન. કાથડ, પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૧૦
- (૪) સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં કાવ્યોત્પત્તિ, ડૉ.આર.એન.કાથડ, પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ, ૨૦૧૦

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો – યુનિટ- ૧,૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
4A	નોંધ લખો. (બે માંથી એક)	08
4B	નોંધ લખો (બે માંથી એક)	08
5	અલંકાર સમજાવો (ચાર માંથી બે)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-3
Paper No.07 (મુખ્ય)

	વૈદિક સાહિત્ય	Marks
Unit-1	સંહિતા- અથર્વવેદ ભૂમિસૂક્ત (૧ થી ૪૦ મંત્રો)	20
Unit-2	ઈશાવાસ્ય ઉપનિષદ્	25
Unit-3	વૈદિક સાહિત્યનો ઇતિહાસ - વેદ સંહિતાઓ (૪ વેદનો પરિચય) - બ્રાહ્મણ ગ્રંથો અને આખ્યાનો - મુખ્ય ૧૦ ઉપનિષદો	25
		70

Reference Books.

- (૧) વૈદિક સાહિત્ય ઓર સંસ્કૃતિ-બલદેવ ઉપાધ્યાય , વારાણાસી ૧૯૮૬
- (૨) Hymns of the Atharvaveda-1964
- (૩) Vedic Bibliography. R.N. Dandekar, BPRI, Pune.
- (૪) Vedic Language and Literature (In Gujarati) By Dr. Hansaben Hindocha, Sau.Uni.Rajkot-2004
- (૫) વેદોમે વર્ણિત કૌટુમ્બિક ચિન્તન: ડૉ. અર્ચના હ. તિવારી, ડિવાટન પબ્લિકેશન અહમદાબાદ
- (૬) વૈદિક વાઙ્મય કા ઇતિહાસ : પં. ભાગવદદત્ત, Vol.-1, Part-1 and -2
- (૭) વૈદિકઆખ્યાનો, ડૉ. આર.એન.કાથડ, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, રાજકોટ. ૨૦૧૧

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો - યુનિટ ૧,૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન.	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન.	10
4A	આવશ્યક સમજૂતિ સાથે અનુવાદ : (ચારમાંથી બે-યુનિટ ૧ અને ૨ માંથી)	08
4B	આવશ્યક સમજૂતિ સાથે અનુવાદ : (ચારમાંથી બે- યુ. ૧ અને ૨ માંથી)	08
5	ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) (યુનિટ- ત્રણમાંથી)	14

**B.A. (Sanskrit) Sem-4
Paper No.8-(A)**

	મહાકાવ્ય— સૌન્દરનન્દ (સર્ગ—૩,૪)	Marks
Unit-1	અશ્વઘોષનું જીવન—કૃતિઓ, મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન	20
Unit-2	અશ્વઘોષ કૃત સૌન્દરનન્દમ્, સર્ગ—૩	25
Unit-3	અશ્વઘોષ કૃત સૌન્દરનન્દમ્, સર્ગ—૪	25
		70

Reference Books.

- (૧) મહાકવિ અશ્વઘોષવિરચિત- સૌન્દરનન્દમ્ , પ્રકાશક, સી. જમનાદાસની કંપની, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૯૪ -૯૫
- (૨) સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, વાચસ્પતિ ગૌરોલા, ચોખમ્બા વિદ્યાભજન, વારાણસી, ૧૯૬૦
- (૩) સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચયત્મક ઇતિહાસ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ.

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો— યુનિટ— ૧,૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
4A	શ્લોકોનો અનુવાદ (ચારમાંથી બે— યુ.૨ અને ૩ માંથી)	08
4B	સસંદર્ભ (ચારમાંથી બે— યુ.૨ અને ૩ માંથી)	08
5	ટૂંકનોંધ— (ચારમાંથી બે) (યુનિટ— ૧,૨ અને ૩ માંથી)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-4
Paper No.08-(B) (વૈકલ્પિક)

	મહાકાવ્ય—કુમારસંભવ (સર્ગ-૫)	Marks
Unit-1	કાલિદાસનું જીવન, કૃતિઓ, સમય, મહાકાવ્યનાં લક્ષણો કુમારસંભવનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન, કાલિદાસની કાવ્યશૈલી	20
Unit-2	કાલિદાસકૃત—કુમારસંભવ—સર્ગ-૫ (શ્લોક-૧થી૪૦)	25
Unit-3	કાલિદાસકૃત—કુમારસંભવ—સર્ગ-૫(શ્લોક-૪૧થી૮૫)	25
		70

Reference Books.

(૧) કુમારસંભવમહાકાવ્યમ્ : ડૉ. ગૌતમ વી.પટેલ—અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ—૨૦૧૩

(૨) સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, વાચસ્પતિ ગૌરોલા,ચોખમ્બા વિદ્યાભજન, વારાણસી,૧૯૬૦

(૩) સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચયત્મક ઇતિહાસ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ.

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો— યુનિટ— ૧,૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
4A	શ્લોકોનું ભાષાંતર (ચારમાંથી બે)	08
4B	સંદર્ભ સમજૂતિ (ચારમાંથી બે)	08
5	ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14

**B.A. (Sanskrit) Sem-4
Paper No.09 (A)**

	મમ્મટાર્યકૃત-કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦)	Marks
Unit-1	મમ્મટાર્યકૃત- કાવ્યપ્રકાશ : (ઉલ્લાસ-૨)	20
Unit-2	મમ્મટાર્યકૃત- કાવ્યપ્રકાશ : (ઉલ્લાસ-૩)	25
Unit-3	મમ્મટાર્યકૃત- કાવ્યપ્રકાશ : (ઉલ્લાસ-૧૦) અલંકારો : (૧) વિભાવના (૨) વિશેષોક્તિ (૩) અર્થાન્તરન્યાસ (૪) વિશેષ (૫) સ્વાભાવોક્તિ (૬) વ્યાજસ્તુતિ (૭) નિદર્શના (૮) સમાસોક્તિ (૯) કાવ્યલિંગ (૧૦) વ્યોજોક્તિ (૧૧) અલંકારો- વ્યાકરણ - ઉદાહરણ સહિત	25
		70

Reference Books.

(૧) કાવ્યપ્રકાશ: આચાર્યમમ્મટ : સં. શાસ્ત્રી અને પંડ્યા, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર-અમદાવાદ

(૨) આચાર્ય મમ્મટ વિરચિત : કાવ્યપ્રકાશ : (ઉલ્લાસ- ૧,૨ અને ૧૦), સંપા. ડૉ.ગૌતમ વી.પટેલ,
પ્રિ.એચ. જી.દેસાઈ વગેરે. તૃતીય આવૃત્તિ- ૧૯૮૪-૮૫, સી.જમનાદાસની કંપની, અમદાવાદ.

(૩) કાવ્યપ્રકાશ: (સંપૂર્ણ) સંપા. રેવાપ્રસાદ દ્વિવેદી, પ્રકા. કાશીહિન્દુવિશ્વવિદ્યાલય-વારાણાસી,
પ્રથમ સંસ્કરણ : ૧૯૮૧

(૪) કાવ્ય લક્ષણ અને પ્રયોજન વિભાવના, ડૉ.આર.એન. કાથડ, પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૧૦

(૫) સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં કાવ્યોત્પત્તિ: ડૉ.આર.એન.કાથડ, પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૧૧

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો- યુનિટ- ૧,૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન (યુ. ૧,૨ માંથી)	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન (યુ. ૧,૨ માંથી)	10
4A	અલંકારો : લક્ષણ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (યુનિટ-૩ માંથી)	08
4B	કારણો આપી અલંકારો સમજાવો. (યુનિટ- ૩ માંથી)	08
5	સવિસ્તાર સમજાવો. (ચારમાંથી બે) (યુનિટ-૧,૨ માંથી)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-4
Paper No.09-(B) (वैकल्पिक)

	रामचंद्र-गुणचंद्रकृत नाट्यदर्पण (नियतभाग)	Marks
Unit-1	संस्कृत नाट्यशास्त्राणी परंपरा अने तेना नाट्यदर्पणानुं स्थान, तथा रामचंद्र-गुणचंद्रानुं प्रदान	20
Unit-2	नाट्यदर्पण : विवेक-१ ग्रथरंभ-श्लोक : १ थी २ तथा सूत्र १ थी २४ वृत्ति सहित	25
Unit-3	नाट्यदर्पण : विवेक-१, सूत्र २५ थी ४२ वृत्ति सहित	25
		70

Reference Books.

- (१) भारतीय साहित्य विचार मंजूषा, खंड-१ अने २, सं.डॉ.रमेश सु. बेटाई अने डॉ. नारायण म.कंसारा, युनिवर्सिटी ग्रंथ निर्माणा बोर्ड, गु.रा.गांधीनगर-१८७५
- (२) नाट्यशास्त्रम्- आचार्य भरतमुनि, सं.डॉ.तपस्वी, शं.नान्दी सरस्वती पुस्तक लंडार, अमदावाड-१, २००१
- (३) संस्कृत नाटकोनो परियय, डॉ. तपस्वी नान्दी, युनिवर्सिटीग्रंथ निर्माणा बोर्ड, गु.रा. अमदावाड-१८८६

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो- युनिट- १, २ अने ३ मांथी)	20
2	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
3	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
4A	कारिका अनुवाद (चारमांथी बे)	08
4B	आवश्यक विवरण साथे अनुवाद (वृत्ति) (बे मांथी अेक)	08
5	विवेचनात्मक नोध- (चार मांथी बे)	14

**B.A. (Sanskrit) Sem-4
Paper No.10**

	वैदिक साहित्य(मुख्य)	Marks
Unit-1	ऋग्वेदना नियत सूक्तो. (१) अग्नि (१.१) (२) ईन्द्रः (२.१२) (३) विश्वामित्र नदी संवाद (३.३३) (४) अक्षसूक्त (१०.३४) (५) पुरुष सूक्त(१०.८०) (६) सरमा-पशिसंवादसूक्त (१०.१०८)	20
Unit-2	केनोपनिषद्	25
Unit-3	वैदिक व्याकरण : – वैदिक संधिओ, वैदिक छंदो : अनुष्टुप, गायत्री, त्रिष्टुप जगती. – वैदिक नाम रूपोनी मात्र विशेषताओ – कृदंतो : संबंधक लूतकृदन्त – छेत्वर्थ कृदंत : लेट् – लकार	25
		70

Reference Books.

- (१) केनोपनिषद् – By Dr. K.H. Trivedi, Saurswati Pustak Bhandar, Ahmadabad
(२) A Vedic Grammar for Students. By A.A. Meadonell, Motilal Banarsidasa, Delhi-1968
(३) वैदिक साहित्य और संस्कृति – बलदेव उपाध्याय-वाराणासीघ १९८६
(४) अभिनव वैदिक पाठावाली : प्रकाशन, सरस्वती प्रकाशन-अमदावाद.

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो- युनिट- १,२ अने ३ मांथी)	20
2	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
3	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
4A	आवश्यक समजूति साथे अनुवाद (चारमांथी बे- यु.१)	08
4B	आवश्यक समजूति साथे अनुवाद(चारमांथी बे-यु.२)	08
5	टूकनोंध (चारमांथी बे)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-5
Paper No.11

	લઘુસિદ્ધાન્ત કૌમુદી (નિયત અંશ)	Marks
Unit-1	લઘુસિદ્ધાન્ત કૌમુદી : (સૂત્ર : ૧થી૧૪) સંજ્ઞા પ્રકરણ	20
Unit-2	લઘુસિદ્ધાન્ત કૌમુદી : (સૂત્ર : ૧૫ થી ૬૧) અચ્ સંધિ પ્રકરણ	25
Unit-3	લઘુસિદ્ધાન્ત કૌમુદી (સૂત્ર : ૬૨ થી ૧૧૫) વિભક્ત્યર્થ પ્રકરણ ૮૯૧ થી ૯૦૬, હલ્ તથા વિસર્ગ સંધિ પ્રકરણ	25
		70

Reference Books.

- (૧) સિદ્ધાન્તકૌમુદી (તત્ત્વબોધિનીસહિતા) સં. વાસુદેવશર્મા – આવૃત્તિ ૫૪– મુંબઈ સન–૧૯૨૯
- (૨) લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી (પંચસંધિ પ્રકરણ–વિભક્ત્યર્થ ચ) લે.વરદરાજ, સં.ડૉ.અનિલ દ્વિવેદી, વેદ પ્રેસ, જામનગર વર્ષ–૨૦૦૩
- (૩) ભગવત્ પાણિનિકૃત- અષ્ટાધ્યાયી લઘુવૃત્તિ સંહિતા ભાગ-૧થી૩ સં.ડૉ. કિશોરચંદ બી.પાઠક, ગુજરાતી અનુ. જયંતીલાલ હી.ભટ્ટ, પ્રકા.ગોપાલકૃષ્ણ ટ્રસ્ટ જૂનાગઢ, વર્ષ૧૯૯૯ થી ૨૦૦૬
- (૪) કાલિદાસ કારિકા યોજના- પ્રો. જયપ્રકાશ નારાયણ દ્વિવેદી, શ્રી શારદાપીઠમ્, દ્વારકા
- (૫) લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી - Sharadaranjan-Ray-1954-98
- (૬) વૈયાકરણ સિદ્ધાન્ત કૌમુદી, સં. મહાદેવ દામોદર શાટે, પૂણે-૧૯૬૮

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો)	20
2	સૂત્ર સમજૂતિ (ચારમાંથી બે)	10
3	સૂત્ર સમજૂતિ (ચારમાંથી બે)	10
4A	સંધિ છોડો (છ માંથી ચાર)	08
4B	સંધિ જોડો. (છ માંથી ચાર)	08
5	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં નોંધ.	14
	નોંધ : જનરલ પ્રશ્નમાં કોઈપણ વિભક્તિ પૂછવી.	

B.A. (Sanskrit) Sem-5
Paper No.12

	ભાષાવિજ્ઞાન	Marks
Unit-1	ભાષાની વ્યાખ્યા, લક્ષણો, વિશેષતા, અંગો અને પદ્ધતિઓ	20
Unit-2	ભાષાના વિવિધ વર્ગીકરણો, ભારોપીય પરિવાર, ભારત ઈરાની શાખા અને શતમ્-કેન્તુમ્ વર્ગ	25
Unit-3	સંસ્કૃત ભાષાની ઉત્પત્તિ, વૈદિક સંસ્કૃત, વ્યંજનાદિ સંધિઓ, વૈદિક સંસ્કૃત અને અવેસ્તા	25
		70

Reference Books.

- (૧) સામાન્ય ભાષાવિજ્ઞાન- ડૉ. બાબૂરામ સક્સેના, પ્રયાગ-૧૯૫૬
- (૨) ભાષાશાસ્ત્ર કા પારિભાષિક શબ્દકોશ, રાજેન્દ્ર દ્વિવેદી, આત્મારામ દિલ્લી- ૧૯૬૩
- (૩) તુલનાત્મક ભાષાવિજ્ઞાન-મૂ.લે.પી.ડી. ગુણે, અનુ. ડૉ. મોલાનાથ તિવારી- મોતીલાલ બનારાસીદાસ- ૧૯૬૩
- (૪) ભાષાશાસ્ત્ર કી રૂપરેખા - ડૉ.ઉદયનારાયણ તિવારી, ભારતી મળ્ડાર, ઇલાહાબાદ-૨૦૨૦
- (૫) Linguistic Semantics - Lyons, John, Cambridge Uni. Press-1995
- (૬) Introduction to theoretical linguistics - Luon, John,-1968
- (૭) ભાષા વિજ્ઞાન કે સિદ્ધાન્ત- પ્રો. જયપ્રકાશ નારાયણ- દ્વિવેદી,
- (૮) સંસ્કૃત ભાષા : ઉત્પત્તિ ઓર વિકાસ (In Gujarati) કે.કા.શાસ્ત્રી।
- (૯) સંસ્કૃત કા ભાષાશાસ્ત્રીય અધ્યયન - ડૉ.મોલાશંકર વ્યાસ
- (૧૦) ભાષાવિજ્ઞાન કી ભૂમિકા, દેવેન્દ્રનાથ શર્મા
- (૧૧) Introduction to Linguistics, Retfrod, A. Cambridge, Uni. Press-1999

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
4A	કોઈ પણ એક ટૂંકનોંધ (બે માંથી)	08
4B	કોઈપણ એક ટૂંકનોંધ (બે માંથી)	08
5	ટૂંકનોંધ લખો. (ચારમાંથી બે)	14

**B.A. (Sanskrit) Sem-5
Paper No.13**

	धर्मशास्त्र मनुस्मृति अध्याय-७	Marks
Unit-1	धर्मसूत्रो तथा स्मृतिओनो परियय	20
Unit-2	मनुस्मृति : अध्याय- ७	25
Unit-3	मनुस्मृति : अध्याय- ७	25
		70

Reference Books.

- (१) मनुस्मृति (कुल्लुक टीका सहित)
- (२) मनुस्मृति (भेदातिथि भाष्य सहित)
- (३) धर्मशास्त्र का इतिहास- P.V.kane, Tr. Arjuna Chaube Kasyapa-1975
- (४) Hindu Polity - K.P. Jayaswal, Bangalore
- (५) मनुस्मृति (सरण गुजराती भाषांतर सहित कुल्लुक टीकासहित), सस्तु साहित्य वर्धक कार्यालय अमदावाद्, भाषां.कर्ता शास्त्री गिरिजाशंकर मयाशंकर, ७ मी आवृत्ति-२००१
- (६) शुक्नीति मां राजनैतिक विचाराधारा- डॉ. अल.अम.पानसेरीया, प्रका. सौराष्ट्र युनि. राजकोट.

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो)	20
2	जनरल प्रश्नना अथवाभां जनरल प्रश्न (युनिट-१)	10
3	जनरल प्रश्ननना अथवाभां जनरल प्रश्न.	10
4	श्लोकोनुं सविवरण भाषांतर (७ भांथी यार)	16
5	विवेचनात्मक नोध (यार भांथी बे) (युनिट. २ अने ३)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-5
Paper No.14

	શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા અધ્યાય-૧થી૯	Marks
Unit-1	ભારતીય ષડ્દર્શનો	20
Unit-2	શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા અધ્યાય : ૧થી૪	25
Unit-3	શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા અધ્યાય : ૫ થી ૯	25
		70

Reference Books.

- (૧) શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા : (શાંકરભાષ્ય સહિત)
- (૨) ગીતા રહસ્ય, લોકમાન્યતિલક
- (૩) A History of Indian Philosophy by : J.N. Sina Calcutta -1952
- (૪) The philosophical Traditions of India by : P.T. Raju Dellhi - 1998
- (૫) Indian Philosophy Vol. 2. Jadunatn Sinha MLBL
- (૬) The Bhagavad-Gita. S.Radhak V Shanan
- (૭) શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા એક નૂતન અભિગમ, પ્રવીણ પ્રકાશન, રાજકોટ. ૨૦૦૫,
લેખક : ડૉ. કુમુભા યુ. જાડેજા
- (૮) સંસ્કૃત મૂલક ભારતીય દર્શનના સિદ્ધાન્તો પ્ર. અર્ચના એ. ત્રિવેદી, વૃક પબ્લિકેશન, નાના
બાજાર વલ્લભવિદ્યાનગર
- (૯) શાંકર વેદાંત અને સાંખ્ય સિદ્ધાન્ત : (બ્રહ્મસૂત્રના સંદર્ભમાં) ડૉ. અર્ચના એ. ત્રિવેદી,
વૃક-પબ્લિકેશન, વલ્લભવિદ્યાનગર.

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (ઉપર્યુક્ત ત્રણેય યુનિટમાંથી પૂછવા.)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	10
4	કોઈપણ ચાર શ્લોકોનું સવિવરણ ભાષાંતર (છ માંથી)	16
5	શ્લોકપૂર્તિ (ચારમાંથી બે)	14
	નોંધ : :: શ્લોકપૂર્તિ અધ્યાય.૨ શ્લોક ૫૫થી૭૨ સ્થિતપ્રશ્નના લક્ષણોમાંથી પૂછવા.) :: અનુવાદ તથા સમજૂતિ માત્ર ૧ થી ૬ અધ્યાયમાં જ પૂછવા.	

B.A. (Sanskrit) Sem-5
Paper No.15

	સંસ્કૃત ભાષા અને સાહિત્ય	Marks
Unit-1	કાદંબરી – શુકનાસોપદેશ	20
Unit-2	કાદંબરી– શુકનાસોપદેશ	25
Unit-3	સંસ્કૃત નિબંધો અને સંસ્કૃત છંદો	25
		70

- **સંસ્કૃત નિબંધો :** (૧) વિદ્યાધનં સર્વધન.. (૨) સત્યાન્નાસ્તિ પરોધર્મ (૩) ધન મટિમા
(૪) જનની જન્મભૂમિશ્ચ.....(૫) ગીતા-સુગીતા..... (૬) પરોપકાર:

- **સંસ્કૃત છંદો :** (૧) અનુષ્ટુપ (૨) ઉપજાતિ (૩) દ્વુતવિલમ્બિત (૪) વસંતતિલકા (૫) માલિની

Reference Books.

(૧) કાદમ્બરી- શુકનાસોપદેશ : સુશોધિની સંસ્કૃત, હિન્દી વ્યાખ્યા,
રામપાલશાસ્ત્રી ચૌખમ્બા ઓરિયહાલિયા વારાણાસી- ૧૯૭૮

(૨) કાદમ્બરી- શુકનાસોપદેશ, રમાકાન્ત, ડૉ. ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન, વારાણસી-૧૯૯૬

(૩) કાદમ્બરી- શુકનાસોપદેશ, શ્રીમતી સુદેશ નારંગ, ભારતીય વિદ્યાપ્રકાશન દિલ્લી-૧૯૯૦

(૪) પ્રબન્ધ પકાશ -(ભાગ-૧) ડૉ. મંગલદેવ શાસ્ત્રી, પ્ર.બી.એન. માથુર,
Indian Press Pvt. Ltd. પ્રયાગ : ૧૯૩૦

(૫) સંસ્કૃત નિબન્ધ રત્નાકર, ડૉ. શિવપ્રસાદ ભારદ્વાજ, અશોક પ્રકાશન, દિલ્લી-૧૯૭૧

(૬) પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત છંદો : ડૉ.એમ.કે. મોલિયા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ

(૭) બૃહદ્-સંસ્કૃત નિબન્ધ-કલિકા, લે.આચાર્ય પં.શિવદત્ત દ્વિવેદી ભારતીય વિદ્યાપ્રકાશન, દિલ્લી
વારણાસી, સંસ્કરણ-૨૦૦૧

(૮) મહાકવિબાણભટ્ટકૃત કાદમ્બર્યા - શુકનાસોપદેશ : પ્રા.સુરેશ જ. દવે, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર,
અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ-૨૦૦૪/૦૫

(૯) સંસ્કૃત છંદ : શાસ્ત્ર , લે. ડૉ. ગોવિન્દલાલ શં.શાહ, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ- ગુજરાત રાજ્ય
પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૯૪

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	લક્ષણ-ઉદાહરણ સહિત છંદ સમજાવો. (ચારમાંથી બે) (યુનિ.૩)	10
4A	ગદ્યખંડનું ભાષાંતર (ત્રણમાંથી બે) (યુનિ.૧,૨ માંથી)	08
4B	સસંદર્ભ સમજૂતિ : (ચારમાંથી બે) (યુનિ.૩ માંથી)	08
5	સંસ્કૃત નિબંધ : (ચારમાંથી એક) (યુનિ.૩ માંથી)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-5
Paper No.16-(A)

	साहित्यिक निबंधो	Marks
Unit-1	(१) रामायणकालीन संस्कृति. (२) महाभारतमां निरूपित जवन मूल्यो. (३) ऋग्वेदकालीन संस्कृति. (४) उपनिषद्नुं तत्त्वज्ञान.	20
Unit-2	(१) श्रीमद्भगवद्गीतामां जवन दर्शन. (२) भवभूतिना उत्तररामचरितमां कुरुक्षरस. (३) कविकुल गुरु कालिदास (४) गद्यसम्राट् बाणभट्ट	25
Unit-3	(१) भास नाटक यक (२) महाकाव्यनुं स्वरूप अने पंचमहाकाव्य (३) भारतीय- धर्मशास्त्र-स्मृतिशास्त्रमां समाज व्यवस्था	25
		70

Reference Books.

- (१) संस्कृत निबंध मंजूषा : सी. जमनादासनी कंपनी- अमदावाद, प्रथम आवृत्ति-१९७८/७९
- (२) संस्कृत निबन्ध रत्नाकर, डॉ. शिवप्रसाद भारद्वाज, अशोक प्रकाशन, दिल्ली-१९७९
- (३) बृहद्-संस्कृत निबन्ध-कलिका, ले.आचार्य पं.शिवदत्त द्विवेदी भारतीय विद्याप्रकाशन, दिल्ली वाराणासी, संस्करण-२००९

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो- युनिट- १,२ अने ३ मांथी)	20
2	निबंधना अथवामां निबंध (विस्तृत)	25
3	निबंधना अथवामां निबंध (विस्तृत)	25

B.A. (Sanskrit) Sem-5
Paper No.16-(B) (वैकल्पिक)

	व्याकरण	Marks
Unit-1	(१) स्वरांत, व्यंजनान्त नामोना रूपाभ्यानो अने विभक्तिओनो परियय (नियत-शब्दरूपो-राम, कवि, भानु, पितृ, नदी, वधू, वारि,)	20
Unit-2	(१) गण समूह : १ अने ५ - वर्तमानकाण हस्तनभूतकाणना रूपाभ्यानो. (नियत-रूपाभ्यानो- पठ्, पच, भू, अस्, कृ, तुद्, चुर,)	25
Unit-3	(१) समास - प्रकार अने परियय (२) संधि प्रकार अने परियय (३) लेट्-लकार, च्वि रूपो	25
		70

Reference Books.

- (१) बृहद् अनुवाद- चन्द्रिका - चकुधर हंस नौ टिपाल, मोतीलाल बनारसीदास- दिल्ली-१९८५
- (२) नवनीत संस्कृत शब्द- धातु- रूपावलि- राजारामशास्त्री नोटकर-नवनीत प्र. मुम्बई-१९९०
- (३) संस्कृत व्याकरण, श्रीधर वासिष्ठ
- (४) बृहद् रचानुवादकौमुदी - कपिलदेव द्विवेदी
- (५) A Higher Sanskrit Grammar - M.R. Kale, Motilall Banasrasidass- Dilhi-1984
- (६) संस्कृत सिंधि- (भूषणग्रंथ, गुज. अनु. उद्घा. समजूति) डॉ. बी. डी. लुवा, सौराष्ट्र युनि. राजकोट.

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो- युनिट- १, २ अने ३ मांथी)	20
2	विभक्ति सौदाहरण ओणभावो. (६ मांथी अेक)	10
3	व्याख्या आपी समास समजावो. (५२ मांथी ६)	10
4A	नामरूपो ओणभावो/गण परियय वगेरे (४/२)	08
4B	संधि समजावो/ गण परियय वर्गो (४/२)	08
5	टूंकनोध - (५२ मांथी ६) (युनिट-३ मांथी)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-6
Paper No.17

	સાંખ્યકારિકા	Marks
Unit-1	(૧) સાંખ્યકારિકા : શ્રીમદીશ્વરકૃષ્ણ પ્રણીતા : —કવિ પરિચય, સાંખ્ય દર્શન, પ્રમુખ સિદ્ધાન્તો.	20
Unit-2	(૧) સાંખ્યકારિકા	25
Unit-3	(૧) સાંખ્યકારિકા	25
		70

Reference Books.

- (૧) સંસ્કૃત મૂલક ભારતીયદર્શનના સિદ્ધાન્તો – ડૉ. અર્યના એ. ત્રિવેદી વૃક-પબ્લિકેશન,
નાના બાજાર, વલ્લભવિદ્યાનગર,
- (૨) સર્વદર્શન સંગ્રહ : ભાગ-૨, સંપા. ડૉ. એસ્તેર સોલોમન, પ્રકા. સંસ્કૃત સાહિત્ય એકાદમી,
ગાંધીનગર- ૨૦૦૫
- (૩) સાંખ્યકારિકા- પાર્શ્વ પ્રકાશન અમદાવાદ

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો- યુનિટ- ૧,૨ અને ૩ માંથી)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન	10
3	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ના	10
4A	કારિકા સમજૂતિ (ચાર માંથી બે) (યુનિ.૨,૩)	08
4B	કારિકા સમજૂતિ (ચાર માંથી બે) (યુનિ.૨,૩)	08
5	ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-6
Paper No.18

	भाषाविज्ञान	Marks
Unit-1	(१) ध्वनिविज्ञान /- ध्वनि अटले शुं? ध्वनितंत्रना अवयवो. - ध्वनि उत्पत्ति अने गति /- ध्वनिओनुं वर्गीकरण अने तेना आधारो -स्वर अने व्यंजन/ - व्यंजननी तुलनात्मक लाक्षणिकताओ - स्वरोना वर्गीकरणना आधारो अने वर्गीकरण - व्यंजनोना वर्गीकरणना आधारो अने वर्गीकरण	20
Unit-2	(१) ध्वनि विज्ञान /- ध्वनि परिवर्तन /- ध्वनि परिवर्तनना कारणो - ध्वनि परिवर्तननोनुं स्वरूप के दिशाओ./ - लोप, आराम, विपर्यय, समीकरण, विषमीकरण, संधि, / उष्मीकरण. - अनुनासिकता, मात्राभेद, घोषकरण, मलाप्राणीकरण, / अल्पप्राणीकरण	25
Unit-3	(१) रूप विज्ञान के पदविज्ञान/- पद अटले शुं? शब्द अटले शुं? - पद अने शब्द: सम्बन्धतत्त्व अने अर्थतत्त्व/- सम्बन्धतत्त्वना कार्यो के व्याकरणात्मक कोटिओ /- लिंग, वचन, पुरुष, काल, वाच्य,कारक, क्रियाकारक. - पदोनुं वर्गीकरण /- पद के रूप परिवर्तन अने ध्वनि परिवर्तन वय्येनो भेद - पद के रूप परिवर्तन दिशाओ अने तेना कारणो - शब्दोनुं वर्गीकरण शब्द समूह /- शब्द समूहमां वधघटना कारणो	25
		70

Reference Books.

- (१) तुलनात्मक भाषाशास्त्र- इन्डियन प्रेस लि. प्रयाग, १९५२
- (२) सामान्य भाषाविज्ञान - डॉ. बाबूराम सक्सेना, प्रयाग, १९५६
- (३) भाषाशास्त्र की रूपरेखा - डॉ. उदयनारायण तिवारी, भारती भण्डार, इलाहाबाद- २०२०
- (४) तुलनात्मक भाषाविज्ञान- मू.ले. पी.डी. गुणे, अनु. डॉ. भोलानाथ-तिवारी बनरासीदास १९६३
- (५) भाषा विज्ञान के सिद्धान्त: प्रो. जयप्रकाश नारायण द्विवेदी, श्री द्वारकाधीश संस्कृत एकेडमी, एन्ड इन्डोलोजिकल रिसर्च इन्स्टीट्यूट, द्वारका

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो- युनिट- १,२ अने ३ मांथी)	20
2	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
3	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न	10
4A	टूकनोध (बे मांथी अेक)	08
4B	टूकनोध (बे मांथी अेक)	08
5	टूकनोध (चार मांथी बे)	14

**B.A. (Sanskrit) Sem-6
Paper No.19**

	अर्थशास्त्र— अધિકरण—१	Marks
Unit-1	(१) कौटिल्य :अर्थशास्त्र : कवि अने कृति परिचय	20
Unit-2	(१) कौटिल्य :अर्थशास्त्र: (प्रथमाधिकरण)	25
Unit-3	(१) कौटिल्य : अर्थशास्त्र: (प्रथमाधिकरण)	25
		70

Reference Books.

- (१) कौटिल्य का अर्थशास्त्र (शोधपूर्ण हिन्दी रूपान्तर), श्री वाचस्पति गैरोला
- (२) कौटिल्य अर्थशास्त्रम् - Hindi Vyakhya.
- (३) कौटिल्य के राजनैतिक एवं सामाजिक विचार : ले. मणिशंकर प्रसाद मोतीलाल बनारसीदास
- (४) Arthsastra of of Kautilya : R.Sham Sastri, The govt. Branch Press-mysore-1919
- (५) Kautiliya Arthsastra -By R.P. Kangle, Motilal Banarasidoss- Delhi
- (६) Hida Polity - K.P. Jayswal, Bagalore. Printing and Publing-80

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो— युनिट— १,२ अने ३ मांथी)	20
2	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न.	10
3	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न.	10
4A	टूकनोध (बे मांथी अेक)	08
4B	सूत्र समजूति (चार मांथी बे)	08
5.	विवेचनात्मक नोध (चारमांथी बे)	14

**B.A. (Sanskrit) Sem-6
Paper No.20**

	श्रीमद्भगवद्गीता—अध्याय. १० थी १८	Marks
Unit-1	(१) भारतीय दर्शनमां प्रस्थानत्रयी – ब्रह्मसूत्रना मूणभूत सिद्धान्तो, प्रस्थानत्रयीनुं महत्त्व – उपनिषदोना सिद्धान्तो – श्रीमद्भगवद्गीतानां सिद्धान्तो	20
Unit-2	(१) श्रीमद्भगवद्गीता अध्याय: १० थी १४	25
Unit-3	(१) श्रीमद्भगवद्गीता अध्याय—१५ थी १८ नोध : भाषांतर साथे समजूति अध्या. १०थी १५ मांथी पूछवा. :: श्लोकपूर्ति अध्याय: १२ (श्लोक १३ थी २० लक्तना) लक्षणेमांथी तथा :: श्लोकपूर्ति अध्याय: १५ (श्लोक १ थी २०)	25
		70

Reference Books.

- (१) श्रीमद्भगवद्गीता : (शांकरभाष्यसहित)
- (२) गीता रहस्य, लोकमान्यतिलक :
- (३) श्रीमद्भगवद्गीता— अेक नूतन अभिगम, प्रवीण प्रकाशन, राजकोट. डॉ. कुसुमभा यु. जाडेजा.
- (४) शांकर वेदांत अने सांप्यसिद्धान्त (ब्रह्मसूत्रनां संदर्भमां) डॉ. अर्यना अ. त्रिवेदी,
वृक पब्लिकेशन, वल्लभविधानगर

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो— युनिट— १, २ अने ३ मांथी)	20
2	जनरल प्रश्नना अथवामां जनरल प्रश्न.	10
3	जनरल प्रश्नना अथवामां यारमांथी बे टूंकनोध	10
4	श्लोकोनुं विवरण साथे भाषांतर (आठमांथी यार)	16
5	श्लोकपूर्ति (यार मांथी बे)	10
	नोध : श्लोकपूर्ति अध्या. १ मांथी श्लोक १३ थी २० तथा अध्याय : १५ मांथी श्लोक १ थी २० मांथी पूछवा	

B.A. (Sanskrit) Sem-6
Paper No.21

	સંસ્કૃતભાષા અને સાહિત્ય	Marks
Unit-1	(૧) કવિ પરિચય, કૃતિઓ વગેરે	20
Unit-2	(૧) રત્નાવલી અધ્યાય ૧થી ૪ અંક	25
Unit-3	(૧) સંસ્કૃત નિબંધ તથા સંસ્કૃત છંદ	25
		70

નિબંધ : (૧) સદ્ગ્હે શક્તિઃ કલૌ યુગે । (૨) ઉદ્યમેન હિ સિધ્યન્તિ । (૩) રાષ્ટ્રભાષા સંસ્કૃતમ્ ।

(૪) કાલિદાસઃ (૫) કાવ્યપ્રયોજનવિમર્શઃ (૬) યત્રનાર્યસ્તુ પૂજ્યન્તે

સંસ્કૃત છંદ : (૧) શિખરિણી (૨) પૃથ્વી (૩) મંદાક્રાન્તા (૪) શાર્દૂલવિક્રીડિતમ્ (૫) સ્નગ્ધરા

Reference Books.

(૧) સંસ્કૃત નિબંધ રત્નાકર : ડૉ. શિવપ્રસાદ ભારદ્વાજ, અશોક પ્રકાશન-દિલ્લી-૧૯૭૭

(૨) પ્રબન્ધ પ્રકાશ (ભાગ-૧) ડૉ. મંગલદેવશાસ્ત્રી, પ્ર. બી.એન. માથુર

(૩) પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત છન્દો : ડૉ. એમ. કે. મોલિયા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ

(૪) બૃહદ્ સંસ્કૃત-નિબન્ધ-લલિકા- લે. આચાર્ય પં. શિવદત્ત દ્વિવેદી, ભારતીય વિદ્યાપ્રકાશન-દિલ્લી- વારાણસી, સંસ્કરણ-૨૦૦૧

(૫) રત્નાવલી : શ્રીહરદેવવિરચિત- પ્રિ. એમ.ડી. ભટ્ટ, પ્રા. ગૌતમ વી.પટેલ, સી. જમનાદાસની કંપની, અમદાવાદ, બીજી આવૃત્તિ : ૧૯૭૨ -

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (૨૦ પ્રશ્નો)	20
2	જનરલ પ્રશ્નના અથવામાં જનરલ પ્રશ્ન.	10
3	લક્ષણ ઉદાહરણ સહિત છંદ સમજાવો. (ચારમાંથી બે)	10
4A	શ્લોકોનું ભાષાંતર (ચારમાંથી બે)	08
4B	સંદર્ભ સમજૂતિ (ચાર માંથી બે)	08
5.	સંસ્કૃત નિબંધ : (ચારમાંથી એક)	14

B.A. (Sanskrit) Sem-6
Paper No.22-(A)

	शास्त्रीय निबंधो	Marks
Unit-1	(१) भारतीय दर्शनमां आत्मतत्त्व (२) ऋग्वेदकालीन धर्मनुं स्वरूप (३) भारतीय दर्शनोमां भोक्ष विचार (४) आदि शंकराचार्यनुं श्रुवन अने कवन	20
Unit-2	(१) भारतीय दर्शनमां सांख्य दर्शननुं योगदान (२) काव्यशास्त्रअने व्याकरणमीमांसामां शब्दार्थ विचार (३) अलंकारशास्त्रना संप्रदायो. (४) भरतनुं रससूत्रः (अभिनव टीका साथे)	25
Unit-3	(१) वामननो रीति विचार (२) काव्यशास्त्रमां दोष अने गुण निरूपण (३) आनंदवर्धननो ध्वनि विचार	25
		70

Reference Books.

(१) संस्कृत निबंधमंजूषा, डॉ. गौतम पी.पटेल, सी. जमनादासनी कंपनी अमदावाद, प्रथम आवृत्ति, १९७८, ७८

(२) काव्यालंकार अने प्रयोजन विभावन, डॉ.आर.ऐन. काथड, पार्श्वप्रकाशन, अमदावाद-२०१०

(३) संस्कृत काव्यशास्त्रमां काव्योत्पत्ति, डॉ.आर.ऐन.काथड, पार्श्वप्रकाशन, अमदावाद, २०१०

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो- युनिट- १,२ अने ३ मांथी)	20
2	निबंधना अथवामां निबंध (युनिट १,२ अने ३ मांथी)	25
3	निबंधना अथवामां निबंध (युनिट १,२ अने ३ मांथी)	25

B.A. (Sanskrit) Sem-6
Paper No.22-(B) (वैकल्पिक)

	व्याकरण	Marks
Unit-1	(१) स्वरांत, व्यंजनांनी नामोनी रुपाप्यानो(नियत) लता, मति, धेनु, भातृ, फल, मधु, मुनि	20
Unit-2	(१) गणसमूह ४, अने १० आज्ञार्थ-विध्यर्था रुपाप्यानो (नियत) - कूप, लभ, विद्, दिव्, तन्, लिख्	25
Unit-3	(१) कृदंत, अर्थ, प्रकार, उपयोग, कर्मणि, लृ.कृ, डेत्वर्थ, लृ.कृ, संबंधक कृदंत, विध्यर्थ, उपसर्गो-कर्तरी, कर्मणी, प्रयोग, अव्ययो	25
		70

Reference Books.

- (१) बृहद् अनुवाद- चन्द्रिका - चकुधर हंस नौ टिपाल, मोतीलाल बनारसीदास- दिल्ली-१९८५
- (२) नवनीत संस्कृत शब्द- धातु- रूपावलि- राजारामशास्त्री नोटकर-नवनीत प्र. मुम्बई-१९९०
- (३) संस्कृत व्याकरण, श्रीधर वासिष्ठ
- (४) बृहद् रचानुवादकौमुदी - कपिलदेव द्विवेदी
- (५) A Higher Sanskrit Grammar - M.R. Kale, Motilall Banasrasidass- Dilhi-1984
- (६) संस्कृत सिंधि- (भूषणग्रंथ, गुज. अनु.उद्घ. समजूति) डॉ.बी.डी.लुवा, सौराष्ट्र युनि.राजकोट.

Format of Question Paper

Question	Type of Question	Marks
1	M.C.Q (२० प्रश्नो- युनिट- १,२ अने ३ मांथी)	20
2	रुपाप्यानो ओणभावो (चार मांथी बे)	10
3	गण परियय आपो. (चारमांथी बे)	10
4A	टूकनोध (बे मांथी अक - कृदंत)	08
4B	टूकनोध लपो. (बे मांथी अक-उपसर्गो)	08
5.	टूकनोध लपो. (चारमांथी बे) (युनिट. ३ मांथी)	14